

Distribution of characteristics of an subject forming transformation "removal" in behavioral heuristics in semantic structure {P...p...Q...}

Abstract: The heuristics are presented, in which the subject acts upon the object with transformation "removal". The main characteristics of the subject are established, giving rise to transformation "removal" addressed to an object.

Author information:

Georgi Lambadjiev

Corresponding member of the
Bulgarian Academy of Sciences and Arts

✉ georgilam@abv.bg

🌐 Bulgaria

Keywords:

psychology, set, behavioral heuristics, removal

Целта на статията е да се представят основни преобразувания, които характеризират главна съставка (P_1) на установката на субект, формираща главно преобразуване (p_1) „отстраняване“. Това преобразуване е идентифицирано в евристики Е, сентенции С и е обобщено чрез тяхното перифразиране П като поведенчески евристики.

За целта са анализирани семантични структури {P...p...Q...} на поведенчески евристики. Те включват една или множество характеристики {P} на установката на субект P и една или множество характеристики {p} на преобразуване p, с което субектът въздейства върху обект, който притежава една или множество характеристики {Q}.

С: “Правдата настига лъжата ...” (бурятска).

С: “Правдата ще измъкне неправдата от Багдад” (турска).

П: Пораждането (истината) (P_1) **отстранява** (p_1) замененото (Q_2) трансформиране (лъжата) (Q_1).

С: “Когато идва гладът, срамът си отива” (грузинска).

П: Намаляването (гладуването) (P_1) **отстранява** (p_1) аналогизираното (Q_2) намаляване (срамът) (Q_1).

Е: “Интересувай се не от количеството, а от качеството на твоите почитатели: не ви харесват лошите – за човека е похвално” (Сенека).

П: Ако инвертираните (негативните) (P_1) **отстраняват** (p_1) включено (вас) (Q_1), то включеният (вие) (L_1) сте аналогизирано (l_2) увеличен (похвален) (l_1).

С: “Времето е последното лекарство” (немска).

П: Компенсирането (лечението) (P_1) увеличено (P_2) увеличено (най-силното) (P_3) **отстранява** (отлага) (p_1) компенсирането (лечението) (Q_1).

С: “Старата лисица в капан не влиза” (турска).

С: “Столетната лисица не можеш измами” (корейска).

П: Аналогизиращата (лисицата) (P₁) трансформирана (P₂) увеличено (стара) (P₃) **отстранява** (p₁) трансформаторите (капаните) (Q₁).

С: “Колкото по-добър е човек, толкова по-малко се страхува от смъртта” (Л. Н. Толстой).

П: Пораждащият (добрият) (P₁) увеличено (P₂) аналогизирано (p₂) **отстранява** (страхува се) (p₁) намалено (p₃) от инвертиране (смърт) (Q₁).

С: “От този, който гледа винаги в земята, се бои и самата земя” (туркменска).

П: Включеният (затвореният) (P₁) слято (в себе си) (P₂) аналогизирано (p₂) **отстранява** (p₁) (запращава) увеличено (p₃) отстранения (чуждия) (Q₁).

С: “Само ако си с пълен джоб, следва да се боиш от опасности по пътя” (малайска).

П: Ако включваш (P₁) увеличено (много пари) (P₂), то аналогизирано (p₂) **отстранявай** (страхувай) (p₁) слято (сам) (Q₁).

Е: “Не викай в гората – от гората ехото ще се върне” (карелска).

П: Ако присъединяване (P₁) е изключено (при самота) (P₂), то **отстраняване** (излъчване) (p₁) изключи (p₂) на аналогизиране (думи) (Q₁).

С: “От заредената пушка се бои един...” (абхазка).

П: Трансформирането (проблемът) (P₁) копиран (истински) (P₂) аналогизирано (p₂) **отстранява** (плаши) (p₁) слято (един) (Q₁).

С: “Който има рана в крака, той и на тревичка се бои да стъпи” (японска).

П: Трансформираният (раненият) (P₁) увеличено (P₂) аналогизирано (p₂) **отстранява** (страхува се) (p₁) от породено (позитивно) (Q₁).

С: “От човек с пари дори планините се страхуват” (турска).

П: Увеличено (P₁) увеличените (много силните) (P₂) аналогизирано (p₂) **отстраняват** (страхуват се от) (p₁) включващият (Q₁) увеличено (забогателият) (Q₂).

С: “... От незаредена (пушка се боят) – сто (човека)” (абхазка).

П: Увеличено (P₁) увеличени (мнозина) (P₂) аналогизирано (p₂) **отстраняват** (боят се) (p₁) от аналогизирано (Q₂) ликвидиране (опасност) (Q₁) изключено (Q₃).

С: “Героят се бои само от това, че ще дойде болест и ще му отнесе силата” (китайска).

П: Пораждащият (P₂) копирано (героят) (P₁) аналогизирано (p₂) **отстранява** (страхува се) (p₁) от трансформиране (болест) (Q₁), което трансформиране (L₁) ликвидира (l₁) увеличението (силата) (M₁) включена (негова) (M₂).

Е: “Ако се боите от самотата, не се женете” (Чехов).

П: Ако аналогизираното (P₂) отстраняване (самотата) (P₁) аналогизирано (p₂) **отстранява** (плаши) (p₁) слято (вас) (Q₁), то присъединяване (брак) (l₁) изключете (l₂).

С: “Самата ревност на мъжа тласка жената към друг” (древноиндийска).

П: Аналогизираното (P₂) намаляване (ревността) (P₁) **отстранява** (отблъсква) (p₁) присъединения (Q₁).

С: “Всички отбягват неудачника ...” (Балтасар Грасиан).

П: Увеличено (P₁) увеличените (всички) (P₂) **отстраняват** (p₁) инвертирания (неудачникът) (Q₁).

С: “От бедата и светците са избягали” (казахска).

П: Увеличено (P₁) увеличените (всички) (P₂) **отстраняват** (p₁) (бягат) от инвертиране (беда) (Q₁).

С: “И лудия бяга от пияния” (българска).

П: Инвертираният (P₁) увеличено (пияният) (P₂) **отстранява** (p₁) инвертирания (лудия) (Q₁).

С: “От безделника всички ще се отдръпнат” (каракалпакска).

С: “От безделника и аллах се отказва” (туркменска).

П: Увеличено (P₁) увеличение (всички) (P₂) **отстраняват** (p₁) трансформация (Q₁) изключено (безделника) (Q₂).

С: “Една радост ще прогони сто мъки” (китайска).

П: Пораждане (радост) (P₁) слята (единична) (P₂) **отстранява** (p₁) трансформиране (мъки) (Q₁) увеличено (Q₂) увеличени (твърде много) (Q₃).

С: “Мокрият от дъжд се не бои” (българска).

П: Трансформиранят (пострадалият) (P₁) аналогизирано (p₂) **отстранява** (страхува се) (p₁) изключено (p₃) от трансформиращо (страдание) (Q₁) копирано (същото) (Q₂).

С: “Маймуната се бои от собственото си изображение” (арабска).

П: Инвертираният (маймуната) (P₁) аналогизирано (p₂) **отстранява** (страхува се) (p₁) слято (сама) (p₃) от аналогизирането (изображението) (Q₁) слято (собствено) (Q₂).

С: “Виновният винаги се страхува” (тагалска).

П: Инвертираният (виновният) (P₁) аналогизирано (p₂) **отстранява** (страхува се) (p₁) слято (сам) (p₃) от увеличено (Q₁) увеличение (всичко) (Q₂).

С: “Жребната кобила се бои от бодливата крава” (арабска).

П: Пораждащата (бременната) (P₁) аналогизирано (p₂) **отстранява** (бои се) (p₁) от трансформиращата (агресивната) (Q₁).

С: “Гост госта ненавижда, домакинът – и двамата” (арменска).

П: Присъединените (гостите, домакинът) (P₁) аналогизират (си представят) (p₂) **отстраняване** (p₁) на присъединения (допълнителния) (Q₁).

С: “Сам от сянката си се бои” (арменска).

П: Слято (сам) (P₁) аналогизирано (p₂) **отстранява** (страхува се) (p₁) от слятото (себе си) (Q₁).

С: “Тревата се страхува от косата” (древноеврейска).

П: Ликвидиращото (косата) (P₁) аналогизирано (p₂) **отстранява** (плаши) (p₁) намаленото (слабото: тревата) (Q₁).

С: “Който е бил гонен от тигър, той и на картинка се бои от него” (японска).

С: “Парен каша духа” (българска).

П: Аналогизираното (образът) (P₁) аналогизирано (p₂) **отстранява** (поражда страх) (p₁) на трансформирания (травмирования) (Q₁).

С: “Заредената пушка плаши другите ...” (татска).

П: Инвертирането (объркването) (P₁) аналогизирано (p₂) **отстранява** (плаши) (p₁) отстранените (другите) (Q₁).

С: “Ниският на ръст, като минава през високи врати, навежда глава” (асирийска).

П: Намаленият (ниският) (P₁) аналогизирано (p₂) **отстранява** (страхува се) (p₁) от разграничител (Q₁) увеличен (висока преграда) (Q₂).

Е: “Който се бои от врабци, той просо не сее” (българска).

П: Ако пораждането (реколтата) (P₁) ликвидирана (P₂) аналогизирано (p₂) **отстранява** (плаши) (p₁) включващия (теб) (Q₁), то включващият (L₁) пораждане (посяване) (I₁) изключва (I₂).

С: “Където са изплашени от тигъра, там се молят” (бенгалска).

П: Ако инвертираният (хищникът: тигърът) (P₁) аналогизирано (p₂) **отстранява** (изплашва) (p₁) слято (субекта) (Q₁), то слято (субектът) (L₁) аналогизирано (I₂) намалява (моли се) (I₁) включено (на същото място) (I₃).

Е: “Бой се от онзи, който се бои от теб!” (персийска).

С: “Този, който пред вас се страхува, зад гърба ви ще ви ненавижда” (Т. Фулър).

Е: “Не бой се от куче джафкащо, а от мълчаливо” (руска).

П: Ако отстранен (P₁) аналогизирано (p₂) **отстранява** (страхува се) (p₁) от включения (вас) (Q₁), то включващият (вие) (L₁) аналогизирано (I₂) отстранява (страхувате се) (I₁) от отстранения (M₁).

Е: “Убиващият змей следва да се опасява не по-малко, отколкото самия змей” (идома).

П: Трансформиращият (атакуващият) (P₁) аналогизирано (p₂) **отстранява** (страхува се) (p₁) за слято (себе си) (Q₁), то аналогизираното (I₂) отстраняване (страхът) (I₁) е аналогичен (подобен) (I₃) за инвертирания (убивания) (M₁).

Е: “Освободете място за другите, както други са освободили място за вас” (Монтен).

П: Ако отстранени (други) (P₁) са породили (p₂) **отстраняване** (свобода) (p₁) включено (за вас) (Q₁), то породи (създай) (I₂) отстраняване (свобода) (I₁) за отстранените (другите) (M₁).

С: “Водата очиства тялото ...” (арменска).

П: Присъединеното (водата) (P₁) **отстранява** (почиства) (p₁) инвертираното (лошото) (Q₁).

С: “Краката отиват само там, където иска човека” (арабска).

С: “Краката отиват там, където иска да отиде стопанина им” (арабска).

С: “Където е преминала главата на котката, там ще премине и тялото ѝ” (кабардинска).

П: Разграничаващото (главата) (P₁) **отстранява** (p₁) слятото (цялото: тялото) (Q₁).

С: “Мъдрият човек предотвратява болестите, а не се лекува от тях” (китайска).

П: Разграничаващият (мъдрият) (P₁) **отстранява** (p₁) трансформирането (болестите) (Q₁).

С: “Който се запъва, той се спъва” (българска).

П: Изключващият (запъващият) (P₁) **отстранява** (p₁) слято (себе си) (Q₁).

С: “Корабът плава в открито море ...” (турска).

П: Увеличеният (силният) (P₁) **отстранява** (p₁) слято (себе си) (Q₁).

С: “Слабият човек не се бори с изкушенията, за да ги победи, а бяга от изкушенията” (Е. Карамфилов).

П: Намаленият (слабият) (P₁) **отстранява** (p₁) инвертирането (изкушенията) (Q₁).

Е: “С който не искаш да се познаваш, дай му пари назаем” (руска).

Е: “Не давай и не взимай заем – от заема често загубите са две: самият заем и приятелят” (Шекспир).

Е: “Не проси пари, за да не загубиш дружба” (азербайджанска).

С: “Дай в заем, загуби си приятел” (руска).

П: Замяната (заемът) (P₁) **отстранява** (p₁) присъединените (приятелите) (Q₁).

С: “Влязло ли е с майчино мляко, ще излезе с душата” (туркменска).

П: Инвертирането (смъртта) (P₁) **отстранява** (p₁) породеното (Q₁).

Е: “От врага, ако се боиш – между живите няма да останеш” (руска).

П: Ако инвертираният (врагът) (P₁) аналогизирано (p₂) **отстранява** (поражда страх) (p₁) включено (в теб) (Q₁), то поражда (живот) (I₁) изключи (I₂).

С: “Водата, която тече, сама си намира пътя” (татарска).

П: Отстраняващото (течащото) (P₁) **отстранява** (премества) (p₁) слято (себе си) (Q₁).

Е: “Непознатият кон обхождай отзад” (руска).

П: Слято (себе си) (P₁) **отстрани** (дистанцирай) (p₁) от трансформиране (враждебност) (Q₁) аналогизирана (Q₃) отстранено (непозната) (Q₂).

Е: “Ако стопанинът не е у дома си, няма никого” (английска).

П: Ако включващият (стопанинът) (P₁) се е **отстранил** (p₁) от уравновесеното (дома) (Q₁) слят (свой) (Q₂), то увеличено (L₁) увеличено (всички) (L₂) са отстранени (I₁) от уравновесеното (дома) (M₁).

С: “Конете се преместили – полето останало за магаретата “ (грузинска).

П: Ако трансформиращите (конете) (P_1) се **отстранят** (преместят) (p_1) от слятото (полето) (Q_1), то инвертираните (магаретата) (L_1) се присъединяват (I_1) към слятото (полето) (M_1).

С: “Когато кучетата се преместили, започнали да вземат чакалите за лов” (абхазка).

П: Ако компенсиращите (пазещите) (P_1) **отстранят** (преместят) (p_1) слято (себе си) (Q_1), то присъединяват (I_1) инвертираните (хищниците) (M_1).

С: “Желанието да избягаш от самия себе си е източник на всички умни занятия” (Паскал).

П: Аналогизираното (P_1) увеличаване (желанието) (P_2) да **отстраниш** (избягаш) (p_1) от слято (себе си) (Q_1), поражда (I_1) трансформиране (занятия) (M_1) пораждащи (атрактивни) (M_2).

Е: “Ако очите болят, дръж се далеч от воденицата” (чешка).

П: Ако копиращите (очите) (P_1) са трансформирани (болни) (P_2), то **отстрани** (p_1) инвертиране (вредност) (Q_1).

Табл.1

Разпределение на основни преобразувания, характеризиращи субект, с които корелира неговото главно преобразуване $p_1 =$ „отстраняване“ при семантична структура $\{P...p...Q...\}$

Главно преобразуване p_1	Главна характеристика P_1 на субект P , която е представена чрез основно преобразуване	Брой на евристики с главни характеристики P_1, p_1 и Q_1
Отстраняване	Пораждане	5
	Включване	3
	Присъединяване	3
	Сливане	2
	Компенсиране	2
	Разграничаване	2
	Отстраняване	4
	Изключване	1
	Ликвидиране	1
	Копиране	2
	Аналогизиране	3
	Адаптиране	0

	Увеличаване	6
	Уравновесяване	0
	Намаляване	4
	Трансформиране	5
	Заменяне	1
	Инвертиране	8
	Общо	52

Табл.2

Разпределение на връзки на основни преобразувания от хомеостазната и проясняващата скали, характеризиращи субект, с които корелира неговото главно преобразувание $r_1 = \text{„отстраняване“}$ при семантична структура $\{P...p...Q...\}$

Главни характеристики P_1 на субект P , изразени чрез основни преобразувания		Главно преобразувание r_1 , което е формирано от субект P	
Хомеостазна скала	Проясняващата скала	Хомеостазна скала	Проясняващата скала
Пораждане	Копиране	Пораждане	Копиране
Включване	Аналогизиране	Включване	Аналогизиране
Присъединяване	Адаптиране	Присъединяване	Адаптиране
Сливане	Увеличаване	Сливане	Увеличаване
Компенсиране	Уравновесяване	Компенсиране	Уравновесяване
Разграничаване	Намаляване	Разграничаване	Намаляване
Отстраняване	Трансформиране	Отстраняване	Трансформиране
Изключване	Заменяне	Изключване	Заменяне
Ликвидиране	Инвертиране	Ликвидиране	Инвертиране

Основни изводи

1. Ако взаимодействието между субект и обект може да се представи чрез семантична структура $\{P...p...Q...\}$, то главното преобразуване „отстраняване“, което е приложено от субект към обект, е предизвикано от главна характеристика на субекта, която приоритетно може да се представи чрез основно преобразуване от проясняващата ска́ла.
2. Ако взаимодействието между субект и обект може да се представи чрез семантична структура $\{P...p...Q...\}$, то главното преобразуване „отстраняване“, което е приложено от субект към обект, е предизвикано от главна характеристика на субекта, която приоритетно може да се представи чрез основни преобразувания, които са разположени в негативната полуска́ла на проясняващата ска́ла.
3. Ако взаимодействието между субект и обект може да се представи чрез семантична структура $\{P...p...Q...\}$, то главното преобразуване „отстраняване“, което е приложено от субект към обект, е предизвикано от главна характеристика на субекта, която приоритетно може да се представи чрез основно преобразуване „инвертиране“.